

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Sentința nr.875

Dosar nr.9030/1/2010

Ședința publică din 16 iunie 2011

Completul compus din:

Gheorghe Florea	-	Președinte
Ana Maria Dascălu	-	Judecător
Ștefan Pistol	-	Judecător

Magistrat asistent: Virginia Cojocaru

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție a fost reprezentat de procuror Carmen Bălășoiu

Pe rol pronunțarea asupra dezbaterilor din ședința publică de la 17 mai 2011, având ca obiect acțiunile penale reunite – trimise pentru judecata în primă instanță prin actul de sesizare constituit de rechizitoriul nr.194/P/2007 din 02 noiembrie 2010 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Direcția de Combatere a Infrațiunilor Conexa Infrațiunilor de Corupție - privind pe inculpații **BECALI GEORGE, BABIUC VICTOR, CIOFLINĂ DUMITRU** și **BABIUC IOANA-CRISTINA-ANCA**, în cauza penală ce formează obiectul dosarului nr.9030/1/2010 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală.

Dezbaterile au fost consemnate în încheierea de ședință din data de 17 mai 2011, ce face parte integrantă din prezenta hotărâre, iar pronunțarea asupra acestora a fost amânată succesiv la datele de 30.05.2011 și respectiv la 16 iunie 2011, când:

ÎNALTA CURTE

Deliberând asupra acțiunilor penale pendinte, pe baza lucrărilor și materialului aflate în dosarul cauzei, a constatat următoarele:

I. Prin rechizitoriul nr.194/P/2007 din 02 noiembrie 2010 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Direcția de Combatere a Infrațiunilor Conexa Infrațiunilor de Corupție s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpaților:

1. BABIUC VICTOR, fost ministru al Apărării Naționale în perioada decembrie 1997 – 2000 sub aspectul comiterii infracțiunilor de abuz în serviciu în formă calificată prevăzută de **art.248 raportat la art.248¹ Cod penal și luare mită prevăzută de art.254 alin.2 Cod penal, ambele cu aplicarea art.33 lit.a Cod penal**, ce s-a pretins a fi fost comise prin aceea că, *în calitate de ministru al apărării naționale la data de 16.11.1998 a aprobat abuziv, cu încălcarea dispozițiilor legale privind regimul juridic al bunurilor proprietate publică și circulația juridică a terenurilor și fără o justificare a nevoilor operative ale forțelor sistemului național de apărare, schimbul unei suprafețe de 27 hectare teren aflată în administrarea M.Ap.N.cu o altă suprafață de teren aparținând coinelpatului Becali George cauzând statului un prejudiciu în sumă de 448.378 USD reprezentând diferența de valoare dintre terenul predat și cel primit la schimb / operațiune juridică efectuată în vederea obținerii unui folos necuvenit de 3.000 USD reprezentând diferența între valoarea stabilită prin expertiză și prețul achitat de către fiica acestuia inculpata Babiuc Ioana Cristina Anca pentru terenul cumpărat de la inculpatul Becali George prin contractul încheiat la data de 18.12.1996;*

2. CIOFLINĂ DUMITRU, fost secretar de stat și șef al Marelui Stat Major General din cadrul M.Ap.N. în perioada 3 mai 1991-22 ianuarie 1997, sub aspectul comiterii infracțiunii de abuz în serviciu în formă calificată prevăzută de **art.248 raportat la art.248¹ Cod penal**, ce s-a pretins a fi fost comisă prin aceea că *la data de 11.12.1996 în calitate anterior arătată a aprobat nelegal și inoportun schimbul suprafeței de 8,80 hectare teren arabil aflat în administrarea M.Ap.N. cu o altă suprafață de teren aparținând coinelpatului Becali George, cauzând statului un prejudiciu total de 444.380 USD;*

3. BECALI GEORGE, sub aspectul comiterii infracțiunii de complicitate la abuz în serviciu în formă calificată și continuată, prevăzută de **art.26 raportat la art.248 raportat la art.248¹ Cod penal, cu aplicarea art.41 alin.2 Cod penal**, ce s-a pretins a fi fost comisă prin aceea că *în baza unei rezoluții infracționale unice a ajutat și înlesnit coinelpaților Babiuc Victor și Cioflină Dumitru aprobarea abuzivă a celor două schimburi de terenuri sus-menționate însumând circa 29 hectare teren proprietate publică aflată în administrarea M.Ap.N., cu consecința prejudicierii statului român cu suma totală de 892.758 USD;*

4. BABIUC IOANA-CRISTINA-ANCA, sub aspectul comiterii infracțiunii de complicitate la luare de mită prevăzută și pedepsită de **art.26 la art.254 alin.2 Cod penal**, ce s-a pretins a fi fost comisă prin aceea că *a încheiat cu inculpatul Becali George contractul fictiv de vânzare-cumpărare din 18.12.1996 pentru suprafața de 700 m.p. teren, înlesnind astfel încasarea folosului necuvenit în sumă de 3.000 USD ce a*

revenit tatălui acestuia pentru aprobarea abuzivă a schimbului de teren solicitat de inculpatul Becali George.

Prin actul de sesizare amintit, s-au dispus și alte soluții procesuale complementare, respectiv: *scoatere de sub urmărire penală a învinuiților Rațiu Adrian, Săndulescu Ion, Bucșe Gheorghe, Popa Ioan Florentin și Iorga Aurel pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu în formă calificată prev. de art. 248 C. pen. rap. la art. 2481 C. pen., întrucât din probele administrate rezultă că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii / neînceperea urmăririi penale față de persoanele ce au întocmit și avizat schițele aferente suprafeței de 9,38 ha și care au stat la baza rapoartelor către ministru și respectiv la baza schimbului de terenuri dintre MApN și Becali George, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de fals intelectual prev. de art. 289 C. pen., întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale / neînceperea urmăririi penale față de persoanele din cadrul MApN ce au întocmit documentația cadastrală pentru terenurile preluate în urma schimburilor de la înv. Becali George sub aspectul sub aspectul săvârșirii infr. prev. de art. 289 C pen și respectiv art. 26 rap. la art. 248 Cpen. comb. cu art. 2481 C pen. întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii iar pentru infracțiunea de fals a intervenit și prescripția răspunderii penale / neînceperea urmăririi penale față de reprezentanții unităților militare, semnatari ai proceselor verbale de schimb nr. 3319/11.12.1996 și respectiv ai procesului - verbal din data de 02.06.1999, sub aspectul săvârșirii infr. prev. de art. 289 C pen și respectiv art. 26 rap. la art. 248 Cpen. comb. cu art. 2481 C pen. întrucât nu sunt întrunite elemntele constitutive ale infracțiunii iar pentru infracțiunea de fals a intervenit și prescripția răspunderii penale / neînceperea urmăririi penale față de funcționarii din cadrul Direcției Legislație și Contencios Administrativ ce au semnat avizele atașate documentației de schimb pentru săvârșirea infr. prev. de art. 248 C.pen. comb. cu art. 2481 C pen., întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii raportat la împrejurările în care au fost emise și caracterul formal al acestora / **neînceperea urmăririi penale față de numitul Becali George pentru săvârșirea infr. de dare de mită prev. de art. 255 C pen., întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale /** disjungerea cauzei în vederea continuării cercetărilor față de învinuiții Zet Dumitru și Stănășilă Constantin sub aspectul săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu prev. de art. 248 C pen. rap. La art. 2481 C pen.; învinuitul Teia Sponte pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu prev. de art. 248 C.pen. rap. la art. 2481C.pen. cu aplic. art. 41 al. 2 C.pen.; față de învinuitul Boșca Grigore sub aspectul săvârșirii de către acesta a infr. prev. de art. 248 C. pen. rap. la art. 2481 C. pen., 288 alin. 2 C. pen., art. 291 C. pen. cu aplic. art. 33 lit. a C pen. în legătură cu modul în care a procedat la*

autentificarea contractelor de schimb imobiliar între M.Ap.N. și înv. Becali George; față de persoanele ce au întocmit și respectiv avizat schițele pentru suprafața de teren predată la schimb de înv. Becali George, precum și față de persoanele ce au emis în fals adeverința de rol agricol pentru suprafața de 9,38 ha învinuitului Becali George în vederea continuării cercetărilor sub aspectul săvârșirii infracțiunii de complicitate la abuz în serviciu prev. de art. 26 rap. la art. 248 Cpen. comb. Cu art. 2481 C. pen.; față de funcționarii OCOT și funcționarii din cadrul Ministerului Agriculturii și Alimentației ce au emis în mod nelegal avizele de schimb pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la abuz în serviciu prev. de art. 26 rap. la art. 248 Cpen. comb. cu art. 2481 C pen.; față de expertul Turcu Miron pentru săvârșire infr.prev. de art. 26 rap. la art. 248 Cpen. comb. cu art. 2481 C pen., fapte în legătură cu Raportul de evaluare întocmit la momentul schimburilor; cu privire la faptele sesizate de către numiții Trifu Costache, Grigore Nicolae, Novacovici Dan Lucian; față de învinuitul CIOBANU MARIN pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă prev. de art. 260 C.pen.

Cauza penală amintită a format obiectul **dosarului nr.9030/1/2010 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală**, în care, la prima zi de înfățișare ce a avut loc la termenul de judecată din 07 martie 2011, instanța a respins ca neîntemeiate concluziile în sens contrar formulate de inculpați – cu consecința restituirii cauzei la procuror în baza art.300 alin.2 raportat la art.262 și 263 C.pr.pen. - constatând regularitatea rechizitoriului ca act de sesizare a instanței în sensul dispozițiilor art.264 C.pr.pen., în conformitate cu dispozițiile art.300 alin.1 Cod procedură penală.

La termenul de judecată amintit, prin concluziile scrise aflate la dosar, inculpații au solicitat de asemenea restituirea cauzei la procuror și în baza art.332 C.pr.pen. pentru motive de nelegalitate privind desfășurarea urmăririi penale în sine cât și prin raportare la decizia Curții Constituționale nr.665 din 5.07.2007 publicată în Monitorul Oficial nr.547 din 10.08.2007, astfel cum acestea sunt arătate în continuare:

- *încălcarea dispozițiilor art.13 alin.1, 1¹ și 1² din OUG nr.43/2002, constând în necompetența procurorului D.N.A., atât după materie cât și după calitatea persoanei pentru efectuarea urmăririi penale cu privire la infracțiunile referitor la care a fost efectuată urmărirea penală și ulterior dispusă trimiterea în judecată a inculpaților în cauză Becali George, Babiuc Victor, Cioflină Dumitru și Babiuc Ioana-Cristina-Anca;*

- *încălcarea dispozițiilor art.262 pct.1 și 2 C.pr.pen. în considerarea disjungerilor și soluțiilor de neîncepere a urmăririi penale față de ceilalți participanți nemijlociți la activitatea infracțională dedusă judecății efectuate de procuror și apreciate ca nejustificate de inculpați întrucât au condus la imposibilitatea stabilirii adevărului în cauză;*

- încălcarea aceluiași dispoziții legale sus-menționate prin nerezolvarea de către procuror a chestiunii prejudiciale privind apartenența terenurilor ce au făcut obiectul schimburilor la domeniul public ori privat al statului, împrejurare ce atrage imposibilitatea verificării și stabilirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu;

- încălcarea dispozițiilor art.251, 252 și 253 C.pr.pen. constând în aceea că în cursul urmăririi penale inculpații au depus la dosar mai multe cereri și memorii care nu au fost examinate și soluționate motivat de procuror încălcându-li-se în acest mod dreptul la apărare și un proces echitabil garantat de art.6 Cod procedură penală și art.6 din C.E.D.O.; [în acest sens inculpatul Babiuc Victor a făcut referire la cele 18 lucrări depuse în dosar de urmărire penală volumul 3 file 25-35, volumul 5 file 20-195, volumul 11 fila 27, volumul 25 filele 91-452 și în special la memoriul din 23.02.2008 adresat Procurorului Șef al D.N.A. la care se revine la 11.04.2008, 22.04.2008 prin memoriile adresate Procurorului Șef Secție de Combatere a Infracțiunilor Conexe Infracțiunilor de Corupție și procurorului de caz în care se arată la capitolul 12 „pct.2 Consider că Direcția Națională Anticorupție nu a fost legal sesizată prin Ordonanța din 14 mai 2006 a Șefului Parchetelor Militare de declinare a competenței. La data la care s-a pronunțat acea ordonanță – 14.05.2006 dosarul de anchetă era rezolvat prin rezoluția procurorului din 5.05.2006 de scoatere de sub urmărire penală a subsemnatului. Deci s-a declinat la D.N.A. un dosar rezolvat. Este adevărat că la 15.05.2006 același procuror șef al Parchetelor Militare a mai dat o a doua ordonanță de desființare a rezoluției procurorului care mă scosese de sub învinuire. Numai că procurorul șef al Parchetelor Militare numai avea la 15.05.2006 competența de a rezolva rezoluția procurorului pentru simplu motiv că dosarul fusese declinat cu o zi mai înainte (la 14.05.2006). Altfel spus, procurorul șef al Parchetelor Militare nu mai putea să desființeze o rezoluție al procurorului dintr-un dosar care fusese declinat la D.N.A. mai înainte (după cum legal nu putea să decline un dosar soluționat prin rezoluția procurorului în vigoare la data declinării). Este un motiv de nulitate care face nelegală sesizarea D.N.A. și împiedică continuarea anchetei penale de către D.N.A.].

- nelegalitatea procedurii de sesizare a Președintelui României în vederea exercitării dreptului de a cere începerea urmăririi penale cu privire la inculpatul Babiuc Victor, fost ministru al apărării naționale în raport cu dispozițiile art.109 alin.2 din Constituția României, art.12 și 19 din Legea nr.115/1999 și Decizia nr.665 din 5 iulie 2007 a Curții Constituționale [în susținerea acestui motiv de nelegalitate însușit și de ceilalți inculpați, prin concluziile scrise aflate la dosar inculpatul Babiuc Victor a făcut trimitere din nou la memoriile repetate formulate în cursul

urmării penale și în special memoriul din data de 23.02.2008 imediat ce a fost comunicată noua rezoluție de începere a urmării penale în dosarul nr.194/P/2007 în care a relevat și următoarea chestiune prealabilă de rezolvat: „ 1. *Pe ideea nediscriminării între foștii și actualii miniștri, Curtea Constituțională a decis că este necesar să se obțină avizul Președintelui României pentru cercetarea penală a tuturor persoanelor vizate, foști și actuali miniștri (decizia Curții Constituționale nr.665/2007). Ca urmare, toate anchetele pentru foști și actuali miniștri au fost reluate de la punctul inițial – care fusese sărit – cel al avizului Președintelui României pentru a porni ancheta penală. Problema se pune în termeni identici pentru foștii și actualii parlamentari (.) dar pentru aceeași idee de nediscriminare între foștii și actualii parlamentari – printre care mă prenumăr întrucât am fost și deputat în anii în care am fost ministru al apărării – consider că este cazul a fi sesizată Camera Deputaților pentru a-și exprima punctul de vedere la anchetarea mea. Dacă nu se face o astfel de separare se ajunge mai târziu la sesizarea Curții Constituționale].*

Cererile și excepțiile amintite au fost puse în dezbateră părților și a procurorului de ședință la termenul de judecată din data de 17 mai 2011, iar pronunțarea asupra acestora a fost amânată succesiv până la data de 16.06.2011.

II. Înalta Curte, deliberând asupra cererilor și excepțiilor amintite, în raport cu temeiurile juridice invocate, pe baza lucrărilor dosarului, constată următoarele:

Excepția de necompetență după materie și calitatea persoanei a procurorului Direcției Naționale Anticorupție pentru efectuarea urmării penale cu privire la infracțiunile referitor la care a fost efectuată urmărirea penală și ulterior dispusă trimiterea în judecată a inculpaților Babiuc Victor, Becali George, Cioflină Dumitru și Babiuc Ioana-Cristina-Anca, este neîntemeiată.

Potrivit art.13 alin.1 pct.b din OUG nr.43/2002 așa cum a fost modificată succesiv prin Legea nr.503/2002 apoi prin OUG nr.24/2002 și mai recent prin OUG nr.103/2004 precum și prin Legea nr.601/2004 pentru aprobarea OUG nr.24/2004 și în fine prin OUG nr.34/2005 care în realitate stabilește atât o competență materială cât și după calitatea persoanei, procurorii specializați din cadrul Direcției Naționale Anticorupție efectuează în mod obligatoriu urmărirea penală și în cazul infracțiunilor prevăzute de Legea nr.78/2000 dacă, indiferent de valoarea sumei sau bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție sunt comise de „deputați ... membri ai Guvernului ...” (iar potrivit art.13 alin.1¹ din aceeași lege și infracțiunile de abuz în serviciu contra intereselor publice dacă s-a cauzat o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 1 milion EURO).

Prin ordonanța din data de 25.01.2008 față de numitul Babiuc Victor, deputat în Parlamentul României în perioada 1996-2004 a fost începută urmărirea penală pentru săvârșirea în exercitarea atribuțiilor de serviciu în calitate de fost ministru al Ministerului Apărării Naționale în cursul anului 1999 a infracțiunii de abuz în serviciu în dauna intereselor publice cu consecințe deosebit de grave (prejudiciu cauzat Statului Român fiind de 448.378 USD) și luare de mită prevăzute de art.248 rap.la art.248¹ C.pen.și respectiv *art.254 alin.2 C.pen.*, iar față de numita Babiuc Ioana-Cristina-Anca pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la luare de mită prevăzută de art.26 rap.la art.254 C.pen., folosul necuvenit constând în suprafața de 700 m.p. teren pe care numitul Babiuc Victor a primit-o de la învinuitul Becali George în baza contractului de vânzare-cumpărare pentru un preț simbolic încheiat cu numita Babiuc Ioana-Cristina-Anca, urmare căruia, numitul Babiuc Victor a efectuat ulterior, în calitate de ministru al apărării naționale, schimbul nelegal de terenuri incriminat în cauză. Ca atare competența după calitatea persoanei pentru efectuarea urmăririi penale de către procuror DNA este atrasă în cauză în considerarea infracțiunii de luare de mită comisă în calitate de fost ministru de către inculpatul Babiuc Victor.

Între infracțiunea de luare de mită și aceea de abuz în serviciu săvârșite de numitul Babiuc Victor – respectiv aceea de complicitate la abuz în serviciu săvârșită de numitul Becali George – există legătură de conexitate justificându-se astfel efectuarea urmăririi penale în cauză față de inculpații amintiți în temeiul dispozițiilor art.13 alin.1 pct.b și art.34 lit.c C.pr.pen.

Pentru coinculpatul Cioflină Dumitru competența materială în cauză a Direcției Naționale Anticorupție este atrasă în temeiul dispozițiilor art.34 lit.d C.pr.pen., prejudiciul cauzat de acesta prin infracțiunea de abuz în serviciu – cu complicitatea inculpatului Becali George – fiind localizat în patrimoniul aceleiași părți civile, Statul Român reprezentat prin Ministerul de Finanțe.

Efectuarea unor disjungeri și adoptarea unor soluții de neîncepere a urmăririi penale față de alți participanți la activitatea infracțională dedusă judecății sunt justificate în cauză – contrar aserțiunii inculpaților în sensul că atrag imposibilitatea stabilirii adevărului în cauză – deoarece măsurile procesuale amintite au fost dispuse pe de o parte „întrucât din probele administrate rezultă că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii”, iar pe de altă parte că era necesară „administrarea unor probe suplimentare”. În plus, instanța constată că apărarea nu a invocat o vătămare concretă a unui interes legal prin dispunerea măsurilor amintite de administrare a justiției - în sensul larg al acestei noțiuni – sugerând doar că, în felul acesta, urmărirea penală nu ar fi completă. Împrejurarea că textul art.262 Cod

procedură penală nu prevede expres, dar nici nu interzice, posibilitatea dispunerii prin rechizitoriu a soluției disjungerii, nu exclude posibilitatea legală ca, prin acest act complex, procurorul să dispună și alte măsuri privind urmărirea penală (cum ar fi, spre exemplu, măsura disjungerii cauzei și, eventual, declinarea competenței). De altfel, art.45 alin.1 face trimitere la art.38 Cod procedură penală („Disjungerea”), și se referă la o măsură de bună administrare a justiției, în sens larg. Este unanim acceptată în jurisprudență opinia, iar doctrina nu a infirmat-o categoric, că prin cel mai complex act al procurorului (rechizitoriul), acesta poate dispune toate soluțiile ori măsurile prevăzute de lege, indiferent dacă acestea – potrivit Codului de procedură penală – ar trebui să îmbrace, procedural, forma rezoluției ori a ordonanței.

Motivul de restituire privind **nerezolvarea de către procuror a chestiunii prejudiciale privind apartenența terenurilor ce au făcut obiectul schimburilor la domeniul public ori privat al statului**, împrejurare ce ar atrage imposibilitatea verificării și stabilirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în opinia inculpaților se constată, de asemenea, a fi neîntemeiat, în raport cu dispozițiile art.44 alin.1 și 2 Cod procedură penală, ce prevăd că *„Instanța penală este competentă să judece orice chestiune prealabilă de care depinde soluționarea cauzei, chiar dacă prin natura ei acea chestiune este de competența altei instanțe. Chestiunea prealabilă se judecă de către instanța penală, potrivit regulilor și mijloacelor de probă privitoare la materia căreia îi aparține acea chestiune”*.

Motivul de restituire întemeiat pe dispozițiile art.251-253 C.pr.pen. și art.6 din CEDO formulat de inculpatul Babiuc Victor constând în aceea că **în cursul urmăririi penale a depus la dosar mai multe cereri și memorii care nu au fost examinate și soluționate motivat de procuror**, pentru considerente de ordin procedural privind prioritatea acestora, va fi discutat după motivul arătat în continuare.

Cererea de restituire a cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale în temeiul art.332 alin.2 C.pr.pen. în considerarea motivului privind *nelegalitatea procedurii de sesizare a Președintelui României în vederea exercitării dreptului de a cere începerea urmăririi penale cu privire la inculpatul Babiuc Victor, fost ministru al apărării naționale în raport cu dispozițiile art.109 alin.2 din Constituția României, art.12 și 19 din Legea nr.115/1999 și Decizia nr.665 din 5 iulie 2007 a Curții Constituționale, este întemeiată pentru considerentele arătate în continuare:*

A. Inculpatul Babiuc Victor a fost deputat în Parlamentul României în legislaturile 1996-2000 și respectiv 2000-2004, perioadă în care a detinut și funcția de ministru al apărării naționale în intervalul decembrie

1997- 2000. În România, membrii Guvernului, pentru faptele și actele pe care le săvârșesc, răspund și juridic.

Răspunderea penală a membrilor Guvernului se poate angaja în condițiile prevăzute de art.109 alin.(2) din Constituție și de capitolele II și III din Legea nr.115/1999, republicată. Dispozițiile art.109 din Constituția României [având titlul „**Răspunderea membrilor Guvernului**”] în aliniatele 2 și 3 prevăd că „Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor. Dacă s-a cerut urmărirea penală, Președintele României poate dispune suspendarea acestuia din funcție. Trimiterea în judecată a unui membru al Guvernului atrage suspendarea lui din funcție. Competența de judecată aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție. / Cazurile de răspundere și pedepsele aplicabile membrilor Guvernului sunt reglementate printr-o lege privind responsabilitatea ministerială”.

În aplicarea dispozițiilor constituționale amintite a fost adoptată Legea nr.115/1999 publicată în Monitorul Oficial nr.300/28.06.1999 ce a prevăzut în **art.16** că „urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor se efectuează de către Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, iar judecarea acestora, de către Curtea Supremă de Justiție, potrivit legii.”

Cu privire la **aspectele de drept procedural** ale răspunderii penale a membrilor Guvernului, din prevederile constituționale și din cele legale sus-menționate Curtea Constituțională a desprins câteva reguli foarte importante printre care și acelea **în legătură cu cererea de începere a urmăririi penale**, în care sens a precizat că „ea nu trebuie să fie confundată cu **solicitarea pe care o poate face Parchetul, solicitare care are rolul de a aduce la cunoștința Camerelor Parlamentului sau a Președintelui României, după caz, faptul că un anumit ministru a săvârșit fapte penale în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu**” (Decizia nr.989 din 1 octombrie 2008 și Decizia nr.990 din 1 octombrie 2008) și de asemenea că „în sensul acestei prevederi constituționale, înaintarea sesizării uneia dintre cele trei autorități pentru a cere urmărirea penală nu se poate face nici aleatoriu și nici preferențial de către Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție” (Decizia nr.665/2007). Ori în conformitate cu dispozițiile art.71 din Legea nr.302/2004, „Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție reprezintă Ministerul Public în relațiile cu celelalte autorități publice ...”. **Ca atare titularul exclusiv al sesizării în temeiul art.109 alin.2 din Constituția României, art.12 și 19 din Legea nr.115/1999 – în conformitate și cu Decizia nr.270 din 10.03.2008 a Curții Constituționale - nu poate fi o altă persoană decât Procurorul**

General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În această modalitate a fost adresată sesizarea către Parlamentul României - Camera Deputaților în cauzele penale privind pe deputații Iacob Ridzi Monica-Maria, Păsat Dan și Năstase Adrian.

În speță, la data 19 septembrie 2007, sesizarea Președintelui României, în conformitate cu dispozițiile art.12, art.16 alin.2 și art.19 din Legea nr.115/1999 republicată, privind răspunderea ministerială, pentru a cere urmărirea penală față de Babiuc Victor, fost ministru al Ministerului Apărării Naționale, în legătură cu săvârșirea infracțiunilor de dare de mită, prevăzută de art.254 alin.1 Cod penal și abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, prevăzută de art.248 Cod penal raportat la art.248¹ Cod penal cu aplicarea art.33 lit.a Cod penal (la care a fost anexat, în copie, materialul probator din dosarul nr.194/P/2007, compus din 20 de volume, precum și un referat al procurorului care efectuează ancheta penală în cauză), a fost adresată de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – **Direcția Națională Anticorupție – Cabinet procuror șef, prin persoana procurorului șef Daniel Marius Morar, sesizarea nr.1543/C/2007 din 19 septembrie 2007.**

Președintele României, prin adresa nr.215 din 16 ianuarie 2008, a adus la cunoștință Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție faptul că, în data de 06 ianuarie 2008 a adresat ministrului interimar al justiției cererea privind declanșarea procedurilor legale pentru urmărirea penală a numitului Babiuc Victor, fost ministru al Ministerului Apărării Naționale. Comunicarea amintită a fost transmisă de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție către Direcția Națională Anticorupție – procurorului șef prin adresa nr.264/C/2008 din 18 ianuarie 2008. În același sens, comunicare similară a fost făcută și prin adresa nr.7993 din 23 ianuarie 2008 a Ministerului Justiției, pentru a se dispune măsuri legale.

Acest mod de sesizare este nelegal, fiind contrar dispozițiilor constituționale / legale anterior arătate, precum și deciziei nr.665/2077 a Curții Constituționale, dată fiind necompetența funcțională a procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție de a formula sesizare în condițiile Legii nr.115/1999.

B. Prin decizia nr.665/2007 Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată în dosarul nr.15083/1/2006 al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală și a constatat că dispozițiile art.23 alin.2 și 3 din Legea nr.115/1999 privind responsabilitatea ministerială, republicată, sunt neconstituționale.

S-a reținut că dispozițiile legale atacate, potrivit cărora „urmărirea penală și judecarea foștilor membri ai Guvernului pentru infracțiuni săvârșite în exercițiul funcției lor, așa cum sunt prevăzute de art.7-11 , se efectuează potrivit normelor de procedură penală de drept comun” (**art.23 alin.2**) și „ prevederile de ordin procedural ale prezentei legi nu se aplică foștilor membri ai Guvernului în nicio situație” (**art.23 alin.3**) sunt contrare dispozițiilor art.15 alin.2, art.16 alin.1 și art.21 alin.3 din Constituție. În partea expozitivă a deciziei amintite se arată că „ admiterea, în considerarea rațiunilor înfățișate, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.23 alin.(2) și (3) din Legea nr.115/1999, republicată, face necesară examinarea consecințelor pe care le antrenează o asemenea soluție cât privește menținerea actelor procesuale deja efectuate în cauză. Curtea consideră că o asemenea examinare se impune întrucât, chiar dacă obiectul său implică și un aspect de aplicare a legii, în măsura în care este vorba de consecințe ale constatării neconstituționalității, ceea ce prevalează sunt acestea din urmă, ele constituind principalul, problemele de aplicare a legii având doar caracter accesoriu. Astfel, potrivit art.147 alin.(4) din Constituție, deciziile Curții se publică în Monitorul Oficial al României, sunt general obligatorii de la această dată și au putere numai pentru viitor. Așa fiind, constatarea neconstituționalității textului legal dedus controlului, cu consecința lipirii sale de eficiență juridică, va antrena extinderea regimului derogatoriu de urmărire penală și judecată a membrilor Guvernului în exercițiu, pentru infracțiunile săvârșite în această calitate, și asupra foștilor membri ai acestuia”. În consecință, **constatarea neconstituționalității textelor de lege menționate în decizia Curții Constituționale, chiar dacă aceasta intervine – în mod obiectiv ulterior adoptării acestora – produce efecte și asupra actelor și măsurilor procesuale sau procedurale întocmite anterior momentului constatării neconstituționalității (pronunțării deciziei), care trebuie declarate nule în totalitate (cauza revenind la momentul inițial al sesizării, prealabil începerii urmăririi penale)**.

În speță, astfel cum rezultă din lucrările dosarului, la momentul formulării sesizării de către Direcția Națională Anticorupție, chiar și în condițiile procedurale anterior arătate, inculpatul Babiuc Vicor avea calitatea de învinuit în cauză, motivarea sesizării și expunerea argumentelor justificative privind existența infracțiunilor de luare de mită și abuz în serviciu, fiind întemeiată pe probele în acuzare strânse în intervalul 2005-19.09.2007, cât s-a aflat în ființă urmărirea penală anterior începută (infirmarea acestor acte procesuale și procedurale inclusiv a rezoluției anterioare de începere a urmăririi penale având loc doar ulterior sesizării prin ordonanța din 24.01.2008 a Procurorului Șef al

D.N.A.). Acest mod de a proceda este contrar principiilor strictei legalități a procesului penal prezumției de nevinovăție și dreptul la tăcere prevăzută de art.3 alin.5, 123 din Constituție și respectiv art.6 paragraf 2 din CEDO („Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită”).

Separat de cele anterior arătate din examinarea lucrărilor dosarului rezultă că în ceea ce privește pe inculpatul Babiuc Victor prin ordonanța din 24.01.2008 au fost infirmate – reținându-se de asemenea a fi efectuate cu încălcarea dispozițiilor legale privind procedura de urmărire penală a membrilor Guvernului reglementată prin Legea nr.115/1999 DCC 665/2007, DCC 1133/2007 – doar rezoluția de începerea urmăririi penale din 10.03.2005 procesul-verbal de aducere la cunoștință a învinuirii din aceeași dată și declarațiile de învinuit din 24.03.2005, 30.03.2006 și 7.11.2006, fiind menținute toate celelalte probe directe și indirecte în acuzare în privința acestuia, inclusiv actele procesuale și procedurale privind pe ceilalți coinculpați deși anularea acestora în totalitate era de asemenea obligatorie dată fiind conexitatea infracțiunilor săvârșite de cei patru inculpați. **Ca atare absența condiției prevăzute de lege pentru punerea în mișcare a acțiunii penale întrucât pentru începerea urmăririi penale a faptelor comise de membrii Guvernului era prevăzută imperativ preexistența procedurii de avizare a Camerei Deputaților ori Președintelui României în conformitate cu dispozițiile art.23 alin.2 din Legea nr.115/1999 și art.109 alin.2 din Constituție, conduce la nulitatea absolută a întregii urmăririi penale în cauză, actele procesuale efectuate în desfășurarea urmăririi penale – începerea urmăririi penale, punerea în mișcare a acțiunii penale și întocmirea rechizitoriului fiind invalidate de drept din considerentele arătate pentru toți inculpații în cauză.**

Data fiind începerea urmăririi în cauză în cursul anului 2004, când inculpatul Babiuc Victor avea încă calitatea de deputat, pentru infracțiuni de corupție pretins săvârșite de acesta în calitate de ministru al M.Ap.N. în cursul anului 1999, când avea de asemenea calitatea de deputat – interval de timp în care erau în vigoare normele de drept procesual instituite prin Legea nr.115/1999 ce asigurau garanțiile mandatului membrilor Guvernului, la momentul începerii acțiunii penale în cauză chiar și în condițiile nelegale anterior arătate (25.01.2008) **în conformitate cu principiul mitior lex – avându-se în vedere caracterul mixt al institutiei juridice sus-menționate de condiție de procedibilitate și pedepsibilitate confirmată și prin dispozițiile art.15 din Legea nr.115/1999 privind posibilitatea retragerii motivate a cererii până la începerea urmăririi penale - trebuia avută în vedere de către procuror și solicitarea expresă**

a inculpatului Babiuc Victor formulată în mod repetat începând cu 28.01.2008 când i-a fost comunicată rezoluția ultimă de începere a urmăririi penale, privind solicitarea încuviințării amintite din partea Camerei Deputaților. O asemenea neregularitate procedurală constituțională va fi eliminată însă cu ocazia noii urmări penale în cauză.

În cadrul noii urmăririi penale, va fi avută în vedere și motivul de nelegalitate invocat de inculpatul Babiuc Victor referitor la *încălcarea dispozițiilor art.251, 252 și 253 C.pr.pen. constând în aceea că în cursul urmăririi penale inculpații au depus la dosar mai multe cereri și memorii care nu au fost examinate și soluționate motivat de procuror încălcându-li-se în acest mod dreptul la apărare și un proces echitabil garantat de art.6 Cod procedură penală și art.6 din C.E.D.O.*; [în acest sens inculpatul Babiuc Victor a făcut referire la cele 18 lucrări depuse în dosar de urmărire penală volumul 3 file 25-35, volumul 5 file 20-195, volumul 11 fila 27, volumul 25 filele 91-452 și în special la memoriul din 23.02.2008 adresat Procurorului Șef al D.N.A. la care se revine la 11.04.2008, 22.04.2008 prin memoriile adresate Procurorului Șef Secție de Combatere a Infracțiunilor Conexa Inffracțiunilor de Corupție și procurorului de caz în care se arată la capitolul 12 „pct.2 Consider că Direcția Națională Anticorupție nu a fost legal sesizată prin Ordonanța din 14 mai 2006 a Șefului Parchetelor Militare de declinare a competenței. La data la care s-a pronunțat acea ordonanță – 14.05.2006 dosarul de anchetă era rezolvat prin rezoluția procurorului din 5.05.2006 de scoatere de sub urmărire penală a subsemnatului. Deci s-a declinat la D.N.A. un dosar rezolvat. Este adevărat că la 15.05.2006 același procuror șef al Parchetelor Militare a mai dat o a doua ordonanță de desființare a rezoluției procurorului care mă scosese de sub învinuire. Numai că procurorul șef al Parchetelor Militare numai avea la 15.05.2006 competența de a rezolva rezoluția procurorului pentru simplu motiv că dosarul fusese declinat cu o zi mai înainte (la 14.05.2006). Altfel spus, procurorul șef al Parchetelor Militare nu mai putea să desființeze o rezoluție al procurorului dintr-un dosar care fusese declinat la D.N.A. mai înainte (după cum legal nu putea să decline un dosar soluționat prin rezoluția procurorului în vigoare la data declinării). Este un motiv de nulitate care face nelegală sesizarea D.N.A. și împiedică continuarea anchetei penale de către D.N.A.]

În consecință, se va admite cererea în baza art.332 alin.2 C.pr.pen. formulată de inculpatul Babiuc Victor însușită și de coaculpații Cioflină Dumitru, Becali George și Babiuc Ioan-Cristina Anca și se va dispune restituirea cauzei la procuror pentru nelegala sesizare a Președintelui României în vederea exercitării dreptului de a cere urmărire penală a unui ministru, în conformitate cu dispozițiile Legii nr.115/1999.

Dispune ridicarea măsurilor asigurătorii instituite în cursul urmăririi penale prin:

Ordonanța nr.194/P/2007 din 17.09.2010 a Direcției Naționale Anticorupție – Secția de Combatere a Infrajeciunilor Conexe de Corupție prin care s-a dispus:

- instituirea sechestrului asigurător asupra suprafeței de 700 mp., teren situat în T 15, Parcela 281 proprietatea învinuitei Babiuc Ioana Cristina Anca, în vederea confiscării speciale;

- instituirea sechestrului asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale învinuiților CIOFLINĂ DUMITRU și BECALI GEORGE până la concurența sumei de 423.380 USD, în vederea acoperirii prejudiciului cauzat prin infracțiune;

- instituirea sechestrului asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale învinuiților BABIUC VICTOR și BECALI GEORGE până la concurența sumei de 448.333 USD, în vederea acoperirii prejudiciului cauzat prin infracțiune;

Procesul-verbal din data de 22.09.2010 prin care a fost indisponibilizat imobilul proprietatea învinuitului Cioflină Dumitru, situat în București, în valoare de 200.045,98 RON;

Procesul-verbal din data de 22.09.2010 prin care a fost indisponibilizat imobilul proprietatea învinuitului Babiuc Victor, situat în București, în valoare de 150.000 euro;

Procesul-verbal din data de 21.09.2010 prin care a fost indisponibilizat imobilul proprietatea învinuitului Becali George - teren în suprafață de 782,79 m.p. și teren în suprafață de 296,52 m.p., ambele situate în or. Voluntari, în valoare totală de 431.724 euro.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Cu opinie majoritară:

Admite cererea formulată de inculpatul **Babiuc Victor**

însușită și de coinculpații Cioflină

Dumitru

, Babiuc Ioana-Cristina-

Anca

Becali George

și

În baza art.332 alin.2 Cod procedura penală dispune restituirea cauzei la procuror pentru nelegala sesizare a Președintelui României în vederea exercitării dreptului de a cere urmărirea penală a unui ministru, în conformitate cu dispozițiile Legii nr.115/1999.

Dispune ridicarea măsurilor asigurătorii instituite în cursul urmăririi penale prin:

Ordonanța nr.194/P/2007 din 17.09.2010 a Direcției Naționale Anticorupție – Secția de Combatere a Infracțiunilor Conexe de Corupție prin care s-a dispus:

- instituirea sechestrului asigurător asupra suprafeței de 700 mp., teren situat în T 15, Parcela 281 proprietatea învinuitei Babiuc Ioana Cristina Anca, în vederea confiscării speciale;

- instituirea sechestrului asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale învinuiților CIOFLINĂ DUMITRU și BECALI GEORGE până la concurența sumei de 423.380 USD, în vederea acoperirii prejudiciului cauzat prin infracțiune;

- instituirea sechestrului asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale învinuiților BABIUC VICTOR și BECALI GEORGE până la concurența sumei de 448.333 USD, în vederea acoperirii prejudiciului cauzat prin infracțiune;

Procesul-verbal din data de 22.09.2010 prin care a fost indisponibilizat imobilul proprietatea învinuitului Cioflină Dumitru, situat în București, , în valoare de 200.045,98 RON;

Procesul-verbal din data de 22.09.2010 prin care a fost indisponibilizat imobilul proprietatea învinuitului Babiuc Victor, situat în București , în valoare de 150.000 euro;

Procesul-verbal din data de 21.09.2010 prin care a fost indisponibilizat imobilul proprietatea învinuitului Becali George - teren în suprafață de 782,79 m.p. și teren în suprafață de 296,52 m.p., ambele situate în or. Voluntari, în valoare totală de 431.724 euro.

Cu recurs

Pronunțată, în ședință publică, azi 16 iunie 2011.

OPINIE SEPARATĂ

Obiectul deliberării - printre alte aspecte de drept asupra cărora completul a concluzionat, în unanimitate, în sensul că sunt neîntemeiate și, deci, că nu justifică o soluție de restituire a cauzei la procuror - l-a constituit **„sesizarea” Președintelui României de către Ministerul Public în aplicarea dispozițiilor Legii nr.115/1999, cu modificările și completările ulterioare, precum și consecințele juridice ale acestei pretinse încălcări a dispozițiilor legale.**

Pentru motivele care se vor arăta, apreciez că aspectul de drept pus în discuție de apărarea inculpatului Babiuc Victor – care a făcut obiectul deliberării și divergenței de opinii – nu justifică soluția de restituire a cauzei la procuror având în vedere următoarele argumente:

I. ARGUMENTE DE DREPT CONSTITUȚIONAL

În legătura cu interpretarea și aplicarea dispozițiilor Legii nr.115/1999 este obligatorie observarea **deciziei Curții Constituționale cu nr.1133 din 27.11.2007, publicată în Monitorul Oficial nr.851/12.12.2007.**

În opinia separată se apreciază ca necesară menționarea considerentelor acestei decizii:

„Curtea constată că textul constituțional citat instituie necondiționat dreptul Camerei Deputaților, Senatului și Președintelui României de a cere urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor.

În consecință, atât cele două Camere ale Parlamentului, cât și Președintele României au libertatea de a stabili, fără altă reglementare exterioară, aplicând direct Constituția, modul de exercitare a acestui drept.

Autorităților prevăzute la art.109 alin (2) nu li se poate impune, fără să se încalce principiul separației puterilor în stat, prevăzut de art.1 alin.(4) din Constituție, obligația de a efectua cercetări proprii sau de a încredința unor structuri extrajudiciare verificarea faptelor penale cu care sunt sesizate de Ministerul Public, de alte organe ale statului sau de cetățeni. Asemenea cercetări au caracterul de acte de urmărire penală sau de acte premergătoare urmăririi penale și sunt cu totul străine statutului juridic constituțional, rolului și funcțiilor autorităților publice menționate.

Cerând urmărirea penală a unor membri ai Guvernului sau refuzând să dea curs unei sesizări în acest sens, Camera Deputaților, Senatul și Președintele României își asumă răspunderea politică pentru temeinicia deciziei lor.

Examinând dispozițiile art.16 din Legea nr.115/1999 privind responsabilitatea ministerială, în raport cu prevederile art.109 alin.(2) din Constituție, Curtea Constituțională constată că textul de lege analizat restrânge, prin condițiile pe care le impune, dreptul președintelui României de a cere urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor.

Astfel, din analiza alin.(1) al textului de lege rezultă că Președintele României nu-și poate exercita dreptul prevăzut de art.109 alin.(2) din Constituție decât „la propunerea comisiei speciale instituite pentru analiza sesizărilor cu privire la săvârșirea unei infracțiuni în exercițiul funcției de către membrii Guvernului” și după ce „adreasează ministrului justiției o cerere în acest scop, pentru a proceda potrivit legii”.

Alineatul (2) al aceluiași articol din lege impune și exigența ca, pentru a-și exercita dreptul constituțional menționat, Președintele României să fie sesizat de către primul-ministru, de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau de procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție.

În sfârșit, potrivit alin.(3) al textului de lege, cetățenii care au cunoștință „despre săvârșirea unei fapte penale de către membrii Guvernului în exercițiul funcției lor” nu se pot adresa direct Președintelui României pentru ca acesta să ceară urmărirea penală a miniștrilor în cauză, ci „primului-ministru, procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție” pentru a solicita sesizarea Președintelui României.

Toate aceste condiții sunt de natură să restrângă până la anihilare dreptul constituțional menționat al Președintelui României, exercitarea acestuia fiind dependentă de acțiunea și de decizia celorlalte autorități prevăzute în textul legii.

7. Pentru aceleași considerente, Curtea Constituțională urmează să constate neconstituționalitatea art.I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.95 din 4 octombrie 2007, care modifică art.16 din Legea nr.115/1999 într-un sens și mai restrictiv.

Astfel, Curtea constată că textul modificat prin ordonanța de urgență înlătură posibilitatea ca Președintele României să fie sesizat și de procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție și, deosebit de condițiile cuprinse în textul anterior, instituie și condiția ca „dacă sesizarea este făcută de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de

Casație și Justiție, acesta îl va informa concomitent și pe primul-ministru”.

În plus, se reorganizează comisia specială, care va fi compusă din 5 judecători propuși de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, și se instituie pentru activitatea acesteia o procedură de natură jurisdicțională, cu ședințe publice în care se administrează probe și poate fi audiat ministrul în cauză, asistat sau reprezentat de un avocat, precum și cu obligația membrilor comisiei de a-și motiva opinia, majoritară sau separată, exprimată în raport.

Raportul comisiei speciale se întocmește „după analiza sesizării, a probelor administrate, a declarațiilor membrului Guvernului față de care se solicită urmărirea penală și a înscrisurilor depuse de acesta”, iar concluziile raportului, precum și cererea Președintelui României „se comunică imediat (...) mijloacelor de informare în masă”.

Toate acestea sunt condiții fără îndeplinirea cărora Președintele României nu-și poate exercita dreptul necondiționat, prevăzut de art.109 alin.(2) din Constituție, de a cere urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor.

Curtea constată că, prin această restrângere a unui drept constituțional al Președintelui României, ordonanța de urgență examinată contravine și prevederilor art.115 alin.(6) din Constituție, în conformitate cu care „ordonanțele de urgență nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului” (paragrafele nr.6 și 7 din decizia nr. 1133/2007 a Curții Constituționale).

Această **decizie de referință a Curții Constituționale** sugerează poziția instituției de contencios constituțional cu privire la intenția legiuitorului de a condiționa sau restrânge, în orice mod – inclusiv prin introducerea unor „proceduri prealabile” obligatorii sau prin introducerea unor condiții de sesizare etc. – dreptul Camerelor Parlamentului și al Președintelui României de a cere urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției lor.

Întrucât paragrafele din decizia nr.1133/2007 a Curții Constituționale – menționate anterior – sunt elocvente, apreciez ca inutile orice alte comentarii sau completări.

Se impune însă o observație cu privire la efectele acestei decizii a Curții Constituționale:

Potrivit **art.147 alin.1 din Constituția României** „Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui

termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept”.

În consecință, se poate aprecia că toate dispozițiile legilor și, respectiv, a ordonanțelor de urgență ale Guvernului care sunt contrare principiilor constituționale menționate în decizia nr.1133/2007 a Curții Constituționale sunt, de drept, fără efecte juridice.

Această concluzie conduce la necesitatea examinării configurării textelor art.12 și art.16 din Legea nr.115/1999 care pot fi considerate în vigoare, adică producând efecte juridice.

Or, dacă se au în vedere principiile enunțate de Curtea Constituțională în decizia 1133/2007 și textul Legii nr.115/1999 în forma adoptată inițial de legiuitor, ar rezulta, în esență următoarele:

- conform art.12 „Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor”;

- potrivit art.16 „Urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor se efectuează de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar judecarea acestora, de către Înalta Curte de Casație și Justiție, potrivit legii”.

În acord cu decizia menționată, rezultă că **dreptul Președintelui României de a cere urmărirea penală a unui membru al Guvernului pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției lor nu este condiționat de o anumită sesizare, nu presupune respectarea obligatorie a unor „proceduri prealabile”, acesta având ca unic izvor de drept Constituția României și, deci, Președintele are libertatea de a stabili, fără altă reglementare exterioară, modul de exercitare a acestui drept.**

II. ARGUMENTE DE DREPT PROCESUAL PENAL:

„De lege lata”, restituirea cauzei la procuror se poate dispune numai în două ipoteze: a) în temeiul art.300 C.pr.pen. pentru refacerea rechizitoriului; b) în temeiul art.332 C.pr.pen. pentru nulități ale urmăririi penale.

Este adevărat că, potrivit art.332 alin.2 C.pr.pen., printre motivele de restituire a cauzei la procuror este și cel referitor la „**sesizarea instanței**”.

Cu privire la noțiunea juridică de „**sesizare**”, Codul de procedură penală face distincție între „**sesizarea instanței**” (care, potrivit art.264 alin.1 C.pr.pen., este rechizitoriul) și „**sesizarea organelor de urmărire penală**” (care, potrivit art.221 alin.1 C.pr.pen. este, după caz, o plângere, un denunț sau o sesizare din oficiu).

În prezenta cauză, „**sesizarea instanței**” s-a făcut prin **rechizitoriul** Ministerului Public (Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție), iar Înalta Curte a constatat regularitatea actului de

sesizare, nefiind reținute elemente de natură a pune sub semnul întrebării regularitatea și legalitatea acestui act de sesizare al instanței de fond (rechizitoriul).

Din examinarea art.332 alin.1 și 2 C.pr.pen. se constată că, de principiu, nerespectarea dispozițiilor legale care atrag, **de drept**, restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale sunt prevăzute sub sancțiunea nulității absolute în art.197 alin.2 C.pr.pen.

Motivul legat de „sesizarea instanței” este prevăzut atât în art.197 alin.2, cât și în art.332 alin.2 C.pr.pen. însă, pentru argumentele deja prezentate, nu este incident în prezenta cauză.

Este adevărat că, **în principiu**, instanța legal investită poate constata și alte încălcări ale legii în cursul urmăririi penale, încălcări care pot justifica restituirea cauzei la procuror în vederea refacerii urmăririi penale, altele decât cele prevăzute de art.332 alin.1 și 2 C.pr.pen.

Conform art.197 alin.1 C.pr.pen., **încălcările dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal** atrag nulitatea actului numai atunci când s-a produs o vătămare care nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.

Așa cum rezultă din examinarea dispozițiilor art.197 alin.1 C.pr.pen., sancțiunea nulității, **indiferent că este absolută au relativă**, este direct **legată de existența unei vătămări a drepturilor și garanțiilor procesuale penale, vătămare care să nu poată fi înlăturată decât prin anularea actului făcut cu nerespectarea legii.**

În **cazul nulității absolute**, vătămarea este prezumată de lege, și – deci – nu trebuie dovedită, fiind invocabilă oricând și de către orice parte a cauzei penale, ori chiar invocată din oficiu, și nu poate fi înlăturată în niciun mod (art.197 alin.3 C.pr.pen.).

„Per a contrario” în **cazul nulității relative**, invocarea ei este supusă unor condiții: subiect îndreptățit să o invoce, dovedirea vătămării procesuale, un anumit termen și, mai ales, acesta poate fi înlăturată în condițiile legii (art.197 alin.4 teza I din C.pr.pen.).

Astfel, așa cum s-a arătat, apărarea a invocat, relativ la „sesizare”, împrejurarea că sesizarea Președintelui României a fost făcută de procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, iar nu de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Această critică este lipsită de relevanță juridică în raport cu decizia Curții Constituționale anterior menționată și fără consecințe juridice deoarece, chiar dacă Legea nr.115/1999, cu modificările și completările ulterioare, folosește expresia „sesizare” („Președintele României este sesizat pentru a cere urmărirea penală a unui membru al Guvernului de către ...”), această „sesizare” are, evident, o altă natură juridică decât

„sesizarea instanței”, respectiv, „sesizarea organelor de urmărire penală”.

Dispozițiile din legea specială referitoare la această „sesizare” nu sunt prevăzute expres de lege ca fiind dintre cele a căror nerespectarea ar atrage, de drept, sancțiunea nulității absolute a urmăririi penale.

Cazurile de nulitate absolută, tocmai datorită importanței excepționale a consecințelor juridice (nulitatea intervenind de drept, fără a se cere dovedirea unei vătămări procesuale și fără a fi limitată în timp invocarea cazurilor), **sunt expres și limitativ prevăzute de lege, nefiind permisă – pe cale jurisprudențială – completarea acestora.**

Nicio altă metodă de interpretare a textelor de lege amintite nu justifică, în mod rezonabil, concluzia că dispoziția din legea specială referitoare la „sesizare” (**în sensul criticilor apărării**) ar fi prevăzută sub sancțiunea „nulității absolute” care să atragă, de drept, restituirea cauzei la procuror.

În consecință, rezultă că această pretinsă nerespectare a dispozițiilor legale (**în sensul criticilor apărării**) ar putea fi examinată numai din perspectiva nulității relative.

Regimul nulității relative este însă caracterizat, printre altele, de **dovedirea unei vătămări procesuale** (deoarece numai în cazul nulității absolute vătămarea este prezumată de drept și nu trebuie dovedită) și, respectiv, de **invocarea încălcării legii într-un anumit termen**. Din actele dosarului rezultă însă următoarele:

Inculpatul Victor Babiuc, asistat de avocatul său ales, a semnat, la data de 06.10.2010, procesul-verbal de prezentare a materialului de urmărire penală precizând, expres: **„cunosc învinuirea .... și încadrarea juridică a faptelor...”, „am luat cunoștință de materialul de urmărire penală”, „nu am alte cereri sau alte probe de solicitat în apărare”.**

Or, la data respectivă, inculpatul cunoștea pretinsa încălcare a legii cu privire la „sesizarea” Președintelui României de către procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, iar nu de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Fiind o pretinsă încălcare a legii în prima fază a procesului penal (pretinsa nerespectare a unor dispoziții în legătură cu urmărirea penală, **dispoziții legate de fosta sa calitate de ministru – membru al guvernului**), inculpatul Victor Babiuc era ținut să o invoce, cel mai târziu, la prezentarea materialului de urmărire penală.

Prezentarea materialului de urmărire penală este momentul procesual final al fazei de urmărire penală, având – de lege lata – o importanță deosebită deoarece este ultima modalitate procesual-penală

a acuzatului de a formula cereri în apărarea sa, înainte de adoptarea de către procuror a uneia dintre soluțiile prevăzute de art.262 C.pr.pen. (cereri de probe, cereri privind încadrarea juridică, cereri prin care se ridică excepții ori cereri prin care solicită refacerea unor probe, cereri prin care solicită constatarea încălcării unor dispoziții legale privind efectuarea urmăririi penale și aplicarea sancțiunii specifice: nulitatea absolută sau nulitatea relativă), posibilitatea de a face declarații suplimentare etc.

Așa cum s-a arătat, conform art.197 alin.1 C.pr.pen., încălcarea dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrag nulitatea actului **numai atunci când s-a adus o vătămare care nu poate fi înlăturată decât prin anularea acestui act.**

Neprocedând la invocarea ei cu ocazia prezentării materialului de urmărire penală se deduce, logic juridic, că inculpatului nu i s-a produs nici-o vătămare a drepturilor sale procesuale.

De altfel, nici în fața instanței de fond inculpatul nu a menționat concret **în ce constă vătămarea procesuală a drepturilor și garanțiilor sale** prin aceea că Președintele României a fost „sesizat” către procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, iar nu de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Se reține că nici în procesele-verbale semnate de ceilalți coinalpați, cu ocazia prezentării materialului de urmărire penală, nu se fac mențiuni ori critici cu privire la această pretinsă încălcare a legii.

De asemenea, în opinia separată se apreciază că această pretinsă încălcare a legii nu atrage nici regimul juridic prevăzut de art.197 alin.4 ultima teză din C.pr.pen. deoarece nu este îndeplinită condiția potrivit căreia **„instanța ia în considerare din oficiu încălcările, în orice stare a procesului, dacă anularea actului este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei”.**

„Aflarea adevărului în prezenta cauză” și, respectiv, „justa soluționare a prezentei cauze” nu sunt condiționate ori influențate de împrejurarea că „sesizarea” Președintelui României a fost făcută de către procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție (Direcția Națională Anticorupție fiind, de altfel, o entitate juridică componentă a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție), în loc de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

O ultimă mențiune se impune în raport cu **invocarea de către apărare a unei sentințe a Înaltei Curți, pronunțată din anul 2007, într-o altă cauză penală ce însă viza un fost membru al guvernului care era și membru al Parlamentului.**

Situația juridică din respectiva cauză a fost total diferită de cea din prezenta cauză penală deoarece:

- în prima cauză penală, sentința Înaltei Curți a avut la bază o decizie a Curții Constituționale, pronunțată în chiar respectiva cauză, în prezenta cauză neexistând o astfel de decizie;

- în cauza anterioară s-a constatat neconstituționalitatea modificării procedurii de urmărire penală și judecată a foștilor miniștri, în raport cu miniștrii în funcție, inclusiv cu referire la „procedura prealabilă” deschiderii „procedurii judiciare penale”, în timp ce în prezenta cauză nu s-au invocat aspecte de neconstituționalitate ori de nerespectare a „procedurii prealabile”, ci a fost criticată numai greșita „sesizare”, în opinia apărării, a Președintelui României de către procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție, iar nu de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În concluzie, se apreciază că cererea apărării de restituire a cauzei la procuror, în vederea refacerii urmăririi penale, totale sau parțiale, este neîntemeiată.

Toate celelalte aspecte invocate de inculpați nu justifică legal restituirea cauzei la procuror, acestea putând forma obiect al examinării pe fond, în cursul judecării cauzei, fiind **apărări pe fondul cauzei penale** (pretinsa neclarificare a calității de proprietar al statului ori al Ministerului Apărării, consecințele pretinsei executări a unei hotărâri a CSAT-ului ori consecințele emiterii unei hotărâri a Guvernului României în legătură cu respectivul teren, etc.).